

Godset Wards Crofs.

af Fort. til „Miss Toosefs Mission“, „Vor lille Anna“ etc. (Oversat fra Engelsk.)

Kapitel I.

„Al Verdens Riger og deres Herlighed“.

Det var en kold Novemberaften. Den tætte Taage, som tungt havde hængt over Landet den hele Dag, havde forlætt sig henimod Afgrunden til en jævnt faldende stærkt Regn, som gjorde de pløiede Reje endnu mere opløste, end de var i Forvejen, og det vilde sig noget i Egen omkring Wards Crofs. Det var en af den Slags Aftener, hvor en Mand, selv om han er aldrig saa træt, fremstunder sin Gang, for at naa hjem til den varme Stue og komme under Tag og finde Ly mod den kolde gennemtrængende Regn, der synes at trænge helt ind til Sjælen og bringe den til at gyle og føle sig elendig. Alligevel drejede John Leicester, Kapellanen i Wards Crofs, af fra Bejen, som fører lige til Landsbyen og hans hjem og fulgte en Sti, der vilde sige Afstanden næsten med en Hjerdingvej.

Han var meget træt. Han havde været paa Benene fra den tidlige Morgen og var saa bleven faldt fra Bordet om Middagen for at se til en døende Kvinde paa en Gaard ved den nederste Grænse af Sognet. Han havde allerede tabt Besvidtheden, da han kom, og anderledes blev det ikke for hun døde. Hun hørte ikke de Bønner, han opvandede, medens han sad der. Præsten kunde ikke faa sig til at forlade hende, før Enden kom, skønt hendes frænge talvinkende Øgtsælle saa svært til ham og nyste vogtede paa ham, rede til, selv Ansigt til Ansigt med Dødens højtidelige Udtryk, at taaste Prædicationens Stridshanske imod Præsten, om han blot havde givet ham den spæge Opmuntring dertil.

Det var ganske forgydes at forsøge at bringe denne Mand nogen Trøst. Og dog hvor bitterlig maatte netop de trænge til Trøst, der føle sig tvungne til at tro deres kære evig fortabte, fordi de havde faaet denne Kendeleg, som de anle for de eneste, der giver Haab. Og John Leicester tog derfor kun med et tungt Hjerte Afsted fra den Mand, som stod der hos sin Af-døde med et Ansigt som af Sten og kære fortvivlede Øjne, som synes anstrengt at spejle ud over det gubende Svælg mellem de fortabte og de frelse.

At afe sig frem tre Hjerdingvej gennem tungt Mudder er ikke det bedste egnede Middel til at opmunne Sindet. Hertil kom, at Warden det trængte ind i Præstens Støvel for hvert Trin, han tog, og endelig forbedrede det ikke Tingene, at hans Paraphy vendte sig — saadant er jo altsammen Smaating, men det er dog Halmstraa, som føles paa den overbeholdte Kamms Røg. Og alligevel slog Manden et Slag om ad Wards Crofs' Bart i Stedet for den mere lige Vej til Landsbyen. Da han kom til de store Indførselslaager til Borten, stod han stille i godt og vel ti Minutter og stod med sine kolde nøgne Hænder om Jernstængerne og stirrede gennem Regnen og Mørket, som om han kunde se mere end en Tomme frem for sig. Og det kunde han virkelig ogsaa, min Læser. Med sin Sjæls Fjende kunde han se hver Svøgning af den bugtede Kæmpe med de fluggefulde Elmetræer ved Siden, hvor blev Beskytning af Terrænet i Borten, som den Laa der og bredte sig ud mod det rigt bevoksede Straainger til den ene og den anden Side. Han kunde se Gavlens paa det gamle Hus fra Elisabethsiden ikke frem mellem Træerne bag ved den Række Storfens, som Feuen gjorde sig Bedste for at skjule. Det var bleven Leicester næsten en Vane i den sidste Sommer at gaa hen at staa ved Stret, og det hele Sceneri var indpræget i hans Besvidthed saa tydeligt, som det vilde staa i en Forættelsesmorgens bløde Glans eller en Høstisommerdags straalende Klarhed.

Da han først kom til Wards Crofs for fem Aar siden, plejede han at tilbringe megen Tid i Bort, Gaard og Hus. Men i den senere Tid var han ikke gaaet indenfor Borten, skønt der for den Sags Skyld ikke var et Menneske, som vilde have modfat sig det, eller vilde have hindret ham i at færdes, hvor som helst han ønskede det. Thi alle vidste, at hele Herligheden en Dag vilde blive hans. Der var ikke andet end en manglende Dødsattest mellem John Leicester og den dejlige Wards Crofs Bart med den store Ejendom, som er knyttet til den. Saa meget var fittet: til Dag vilde det blive hans. Men den Dag syntes nærmere for fem Aar siden, end den gør i Dag, og Følt, der løse Bladene, er traktet indtil Sogelighed af Dag efter Dag og Maaned efter Maaned at stude paa følgende Bekendtgørelse: „Til Sogneraadets Formænd og andre: Dødsattest ønskes fremstillet for Joseph Ward.“ Ingen havde nogen Sinds-meldt sig for at modtage den Beskyndning, som var udløst for disse faa magiske Ord, og skønt der af og til var opstaaet Forhaabninger om, at Reglen var funden, var det dog altid endt med at vise sig at være blind Alarm og med Stuffedse.

Der var ingen Mennesker, der nærede nogen Tvivl om, at Joseph Ward var død. Indtil en vis Dato var der udiagtet Penge af Banken, og der var modtaget Breve af Mr. Wards Sagfører og af det Bar Venner, som var forblevne trofaste til den gamle eksentriste og lunefulde Mand, og i disse Breve havde han talt om svigtende Helbred, og om at han øjenhængt nærmere sig sit Livs Afslutning. Alligevel havde han ikke tilbage til sit skønne hjem paa Wards Crofs, hvor enhver Betsommelighed og Lufkus, som kan høres for Penge, vilde have omgivet ham, men vandrede om fra den ene lille Havnestælle og Landsby til den anden. Her boede han i Landevejstrøer og Logier, der var blottet for al Komfort, og de pjaltede Klæder og hele hans Levevis bar intet Spor af, at han havde store Indtægter og sad inde med en betydelig Grundejendom. Det var i en af disse Aftener, at hans Dage maatte være endt. Men der var i hans Papirer ingen Røg- le, ved Hjælp af hvilken de fremmede Mennesker, blandt hvilke han opholdt sig, kunde have identificeret ham. Meget talte for, at han var bleven stød til Høile i en fattig-grub, i hvilken han uden Tvivl efter Jordelidets febrilske Jagt søgte lige saa godt, som han vilde have gjort i sine Fortædres statelige Familiestavelser paa Wards Crofs Kirkegaard.

For mere end 5 Aar siden havde Sagsføreren strevet til John Leicester og fortalt ham om hans fjerne Slægtninges formodede Død, ved hvilken han vilde blive Ejer af Godset Wards og foreslaaet ham øjeblikkelig at træffe Foranstaltninger, ved hvilke den omtalte Kende-gerning kunde fastlaas, noget som hverken de eller han kunde tænke sig vilde have de fjerne Vanskeligheder.

Men hvor gif han egentlig hen? — Der var en Høve, som han saa godt kendte, hvor Guldregnen drillede Soffinet og hvor Lillietonvallen Bagre tittede frem mellem de brede mørkegrønne Blade. Det var der han gif hen, og der fandt han, som han haabede, det første Menneske, som stude høre det Ny, han havde at bringe. Det var en ung Pige, over hvis kastaniebrune Haar Guldregnen Stugger kom og gif, medens hun pluggede Romvallerne.

Gennem Novemberdagens surt- tige Duft af visent Løv kan han indelig i Grindringen genkalde den duftsmættede Luft, da han stod med hendes Hænder i sine og aabnede for sin Kærligheds Sluser og fortalte om det prægtige hjem og de Rigdomme, han havde, og som han kunde byde hende. Og han kan se den fine Rødme komme og vinde paa hendes Kinder og se Glimtet, som den overraskende Lykte frem-talder i hendes brune Øjne, skønt — let er det ikke altid nu at erin-dre den straalende Klarhed, der den Gang var over hendes Ansigt.

De blev gifte i Juli. „Ganste vilt“, fortalte fru Late, Brudens Moder, sine Venner, „er der noget bedømmeligt Brol med juridiske Formaliteter; men John vilde ikke høre Tale om at udsætte Blylup- pet af den Grund, og siden nu Kapellanen i Wards Crofs var ledig, har han taget det, og de unge har nedfat sig i den lille Kapellans-bolig, en Smule Villa, lige afural stor nok til dem og deres lille Tjenestepige. Det vil blive rigtig en morsom Ting for min kære Annie at forlæge sig med sparsommelig Hus-holdning et Par Maaned, inden hun faar Anparten ved Rigdom og Stilling at føle. De tan rigtig nyde Kærligheden i Hytten den lille Tid.“

Jo, fuldtommen Lykte havde det været for det unge Par at vandre og ned i Haverne og den prægtige Park og lægge Planer for alle de Forandringer, de vilde gøre. Og naar de saa i Landsbyen gjorde Bekendtskab med Folk! Ja, nu i Dødblikket kunde de jo kun gøre saa lidt for mange af dem. Men de stude snart saa deres Mangel af Hjulpen. Hvor undigt var det ikke at finde Trang og Behov, som der stude sørges for. Se nu det Hus! Det stude have en ordentlig Hovedreparation! Og der er et andet. Det mangler en Brønd. Og saadant en gammel Mand burde have en Pension, og en ung Pige, stræbende sig hende her, stude sendes en Tur til et Badsted. Der er ogsaa Enken der henne. Hun burde jo hjælpes til en lille Forretning, og saadan bleve Børn som disse burde have Høve og Paaaning, til de kom sig. Det var klart, at Stolerne maatte ombogges, og lille Annie udfæste en Plan, men hderst upraktisk Plan for hendes Husbonds beundrende Øje.

Men Kirken bestættede dem dog mere end noget andet. Den stod i et hjørne af Parken og var en grumme forfalden, men ejendommelig gammel Bygning, som hel-digt havde undgaaet uhyndig Restau- ration, og i Væreligheden frem- bød en sjaaden Lejligbed til at ud- folde Smag og anvende Penge. Mangen maaneklar Nat gif de to ud og stod ved Kirkegaarden ivrigt og begejstret drøftende alt det, som stude gøres for at smykke Guds Hus. Og hvor stude ikke stolte- vindes tilbage fra det Sekteterræ- ven, som overalt sneget sig ind paa Pladsen, og atter blive tro Børn af den æstede Modestirte.

(Fortættede.)

Den sidste store Kafferhøvdning i Afrika.

Om den berømte Kafferhøvdning, den stolte Hedning Krefi, fortæller: I Mange Aar havde en af hans egen Stamme, Tijo Soga, forkyndt Evangeliet der, men uden at Høvdningen ombendte sig.

Der var en underlig Blanding hos denne Krefi — i mange Styk- ter var han en ædel Hedning, men saa atter saa overtroist og forskof- tet. Da han i Aaret 1870 maatte følge Tijo Soga til Graven, denne

højt dannede og inderlig fromme Missionær, sit Folks Velgører og Bibeloversætter, da udrød Krefi i lodelige Klager:

„Hvilket Ulykkesbarn er jeg dog ikke, næppe har jeg faaet en Mis- sionær, der har bundet hojdes som forties Tillid og Fortroilighed, saa bliver han taget fra mig. Hvoori har jeg dog syndet mod Gud, at han gør dette mod mig!“

Saa nævnte han Raadet paa ti Missionærer, som allerede havde virket i hans Land, men ingen var død hos ham. Tijo Soga var den første, hvis Grav de havde i deres Midte. Han vilde herefter søge at befordre Missionærarbejdet.

Kaar en Mand taler saaledes, maa man jo tro, at der ikke mangler meget i, at han bliver en Krist- ten. Men det var ikke Tilfældet med Krefi. Han anfaa sig selv som en Konge af Guds Raade, der ikke behøvede at omvende sig for at be- hage den højeste. Saa nærede han fillige et stærkt Had mod alle høide; der trængte sig flere og flere af disse fe ind i hans Land og truede med at indtage det.

I Aaret 1877 begyndte han en Krig mod Engländerne, men han blev slagen og reddede med Nød og Næppe sit Liv ved en lang og farlig Flugt. Hans Underaarter Gala- tafferne blev spredt til alle Kanter og med den gamle Høvdningebeflig- hed var det nu Slut.

Krefi maatte være glad, da Eng- lænderne efter nogle Aars Forløb var saa noble at anvise ham et Smtte Land, hvor han kunde faa Lov at bo og have nogle af sine tidligere Underaarter om sig. Han troede saa sifter, hvad hans Trold- mand sagde, at Gud vilde straffe de høide, fordi de havde affat ham.

„Ingen høid har sat mig til Hæfter, og ingen høid har Ret til at affætte mig.“

Om nogle Aar vilde de høide blive fordrevet og han selv blive Høvdning. Dette Haab gjorde ham stolt og ubøjelig, saa han aldrig kom som en fattig Synder for at faa Raade hos Gud, skønt Evange- liet blev forkyndt for ham.

I hans sidste Leveaar var det en Søn af Tijo Soga, der virede som Præst og Lagemissionær i det Strøg, hvor Høvdningen boede. Men Krefi omvendte sig ikke og afholdt ogsaa andee fra at gøre det.

Da for nogle Aar siden en af hans tidligere Livaaet blev en Kristen, gjorde Krefi alt, hvad der stod i hans Magt, for at drage ham tilbage til Hedenstabet. Mattijase blev dog fast. Da begyndte Følt fra hans egen Stamme at forsøge ham. Da han havde indhøstet sit Korn, blev det afslammen opbrændt i en eneste Nat. De Soim, han ejede, blev dræbt, hans Høns blev sjaalet, hans Kvæg drevet ud paa den mest tilfældige Ager. Hedningerne lod sig ikke aflytte. Alle Slags Trylle- midler blev lagt foran hans Dør, at han stude træde paa det og falde død om.

Det hjælp dog intet. Underlig nok blev hans lille Datter angrebet af en addeles ny Sygdom. Hendes Legeme blev dækket af Blodbylder, og Blod stød af hendes Næse, Øren og Mund. Dr. Soga gjorde, hvad han kunde, men intet hjælp. Børnet døde. Nu blev Mattijases Stilling meget vanskelig. Ingen Venner, ingen Slægtninge lod sig se. Bør- nets Moder løb sin Vej med de to mindste Børn.

Dr. Soga og hans tristelige Medhjælperere gravede en Grav, læmrede en Riste og sørgede for Be- gravelsen; den døde bedrøvede Fa- der magiede det ikke, han var des- uden selv bleven syg.

Nu syntes det næsten for meget. Men Mattijase holdt fast ved Troen. Krefi sagde han til Hedningerne, da de trængte ind paa ham: „Det er forgydes at I gør eder saa megen Møje. Jeg har fundet Gud, og intet skal bevæge mig til at forlade ham. Hvem har desuden for- anlediget, at Missionærer virker iblandt os? Er det ikke vor Høvdning Krefi; og i hvilken Hensigt? Stude ikke Missionæren prædike Evangeliet for os Galataffere? Hele min Forbøvhelse bestaar deri, at jeg har hørt paa, hvad Missionæren har sagt og antaget hans Lære. Hvor underligt, at Krefi nu be- dregjer mig det og vil drage mig bort! Vidste da ikke Krefi, naar han

indbød Missionærene, at Følt da vilde omvende sig? Det er ikke min Skyld, at det er kommet til dette, men meget mere Høvdningens.“

Til denne Tale kunde Krefi intet svare, og fra den Stund lod han Mattijase i Fred. Men selv omvendte han sig ikke. Krefi døde som en Hedning, den sidste store Høvdning i Sydafrika.

Dit og Dat.

De f m a a T i n g.

Kaar vi bruger en Tændstik er det en Dags Rente af 1/2 Kr. En Snaps Brændevin er en Dags Rente af 75 Kr. En Pibe Tobak er en Dags Rente af 125 Kr. En 5- Øres Cigar er en Dags Rente af 450 Kr. En Vajer til 15 Dre er en Dags Rente af 1350 Kr. En Snaps Cognac er en Dags Rente af 500 Kr. Rhyger man daglig 2 Piber Tobak og 1 Cigar og drik- ter en Vajer og to Snaps er det Renten af 2200 Kr. hver Dag.

Trufterne.

Den bekendte Humorist, Mart Twain, har til en Journalist for- talt, at „Petroleumstongen“ Røck- seller aldrig har funnet sigve ham følgende Historie, som han engang fortalte:

Der var engang en Fkue, som med moderlig Omhed baagede over sine to usvædte Døtre, Clara og Susanna.

En Dag sagde Clara til sin Moder: „Maa jeg sætte mig paa dette Stykke Bonbon, som jeg ser der hos Konditoren?“

Hun fik Tilladelsen, men næppe havde hun smuset til Sukkeret, før hun døde paa Stedet, thi Bonbonet var forgiftet, — det var lavet af Sukkerparetosten.

„At“, jamrede den anden Datter, „jeg skal aldrig glemme den frøst- lige Begivenhed, jeg skal nok tage mig i Agt for Sifferier.“

Og som et fornuftigt Barn satte Susanna sig paa et Stykke Brød. Men næppe havde hun smagt paa det, før ogsaa hun opgav Manden. Brødet var forgiftet — det var lavet af Bagertosten.

Madam Fkue blev næsten van- villig af Sorg over sine to Dø- tres Død. Nu vilde hun tage Livet af sig selv og satte sig forbiølet paa et Stykke Fkuepapir.

Men hvor meget hun end sugede af den formentlige Gift, saa døde hun dog ikke — thi Papirer var et Produkt af — Fkuepapirstruken.

Det gælder at komme først.

Niels Øfens Hest var syg, og Niels gif til Dyrlægen og fik et Pulver, som stude blæses ned i Halsen paa Hesten gennem et Rør. Dagen efter kom Niels tilbage, blev og forstjæret.

„Gjorde Pulveret ingen Vir- ning?“ spurte Dyrlægen. „Jo“, svarede Niels; „men Hesten blæste først.“

En mærkelig Bekendtgø- relse.

I Kommunefassen i Starbøet findes i fl. „Dan.“ oplaaet en mærkelig Bekendtgørelse vedrørende Dyrekaaringen. Der fremkommer nemlig deri følgende Bemærkning:

— — — Anmeldelsen maa se paa Brevet efter følgende Stema: Dyrejerens Navn. Dyrejerens Bopæl. Dyrejerens Race. Dyrejerens Alder.

Ran ved, at præfiste Bureaufra- ter kan gaa vidt i deres Krav; men at Threns Ejer, for at faa sit Dyr kaaret, skal indsende Oplysning om sin egen Alder og Race, giver An- ledning til, at Følt ryster paa Hø- vedet.

Indbildningskraften.

Som et Eksempel herpaa skriver en lægekyndig Medarbejder til for- stellige Provinnsblade:

„Brød at blande Salmiakspiri- tus, Alce og spant Pøber sammen i en almindelig fimpel Glasflask og hvd det til Følt som Univerfal- middel mod Alverdens Daarlighed! Brød det, og Følt vil se ad det og lade det staa! Men giver man det en ejendommelig Farve og en flot Et- tette, falder det for Pain = Expeller og averterer sifferigt om det saa gaar det i godtroende Følt som Sød- malk i Kæbe.“

Stor Prisnedsættelse.

Bøger til overordentlig nedsat Pris. Benyt Lejligheden. Køb nogle af disse billige Bøger, inden de er udsolgt. De udelatte Numre er solgt. Da vi ikke kan skaffe flere Bøger til de anførte lave Priser, maa Bestilling indsendes snarest, om man ønsker nogle af dem.

Bøgerne tilsendes portofrit. Bøgerne bestilles efter Nummer.

73. Ludvig Helvig. Af hans Liv og af hans Tid. Et Mindekrift udgivet af Ludvig Schrøder. 336 Sider i Omflag. Prisen er ned- sat fra \$2.00 til 50c.

78. Digte, gamle og nye, af Chr. Winther. 309 Sider i Omflag. Nedfat fra \$1.00 til 40c.

79. Den lille Hornblæser, et Digst af H. P. Høst med mangs Illustration af R. Christensen. 134 Sider i Omflag. Nedfat fra \$2.60 til \$1.

80. 100 Smaastykker for Violin. Sam- lede af L. Jastran. 44 Sider i Omflag. Nedfat fra 50 til 25c.

85. Vor Herres Jesus Christi Bjerg- prædiken. Prædikener i Trinitatis- tiden af Fr. Arndt. Med et Forord af Probst J. Wabl. 426 Sider i Omflag. Nedfat fra \$1.35 til 50c.

88. Missions-Studier og Artikler efter en Rejse til Indien af Dr. R. Grundemann, tykt Præst. Oversat af Frederik Nygaard. 217 Sider i Omflag. Nedfat fra 75 til 25c.

91. Kristoffer Valkendorf og Hans- alerne. Historisk Stuepæl i fem Handlinger af Magdalene Thoresen. 194 Sider. Nedfat fra \$1.00 til 20c.

93. Georg Washingtons Levede ved Kristian Niergaard. Hovedsagelig efter Edward Everett's „Life of Washington“. 84 Sider i Omflag. Nedfat fra 40 til 15c.

94. Kristelige Smaastykker af E. med Forord af Pastor Viskensfeldt- Hansen. 81 Sider i Omflag. Ned- fat fra 30 til 10c.

97. Mormonerne, deres Profet, deres Stat og deres Religion, af Dr. No- ritz Buch, oversat fra Tysk. 138 Sider i Omfl. Nedfat fra 60c. til 25c.

98. Danmarks Bødefals. En Roman fra gamle Dage af Wilhelm Øster- gaard. 462 Sider i Omflag. Ned- fat fra \$1.50 til 75c.

100 Forsøg til en kort Forklaring over St. Johannes Aabenbaring af O- to Møller. 348 Sider i Omflag. Nedfat fra \$2.00 til \$1.20.

101 Engelse, stoltse og irske Folke- sange og Melodier, samlede og ud- satte for Pianoforte af A. P. Berg- green. Anden, meget forøgede Ud- gave. Indeholder 125 Sange. Ned- fat fra \$1.50 til 80c.

106 Om Børnefolen. En Efterladt Afhandling af Kristen Mittelsen- Kolb, udgivet af Harald Holm. 96 Sider i Omflag. Nedfat fra 40 til 20c.

112. Minde om S. M. Sørensen, Røstet i Røge. Død den 4de April 1878. Ved Frederik Jungersen. 128 Sider i Omflag. Nedfat fra 60c. til 20c.

115. Til Forsvar for Kristentroens Sandhed. En Haandstrækning for Lægføll, af Frederik Jungersen, Præst ved Aabenhaans Balmenis- heb. 109 Sider i Omflag. Ned- fat fra 40 til 50c.

117. Ildsignaler og en Efterkrift. To Bladarkler (med et Forord), af Frederik Jungersen, Balmenis- hebpræst i Røbenhavn. 31 Sider i Omflag. Nedfat fra 20 til 10c.

121. Føltfrihed og Høstirklighed. Et Indlæg i Nutidens Kulturkamp af M. St. Arctander, Rand. teol. 111 Sider i Omflag. Ned- fat fra 40 til 20c.

125. Fra det fjerne Kirkebid i de sidste Hundrede Aar. Rogle Per- soner og Tidsskildringer af Richard Petersen. 309 Sider i Bind. Ned- fat fra \$2.20 til \$1.70.

126. Ved Sengen. En Moders Ord til Børnene, af Augusta Mon- rier, med Forord af Sognepræst Thomas Rørdam. 129 Sider i Bind. Nedfat fra \$1.00 til 60c.

127. Richard Petersen: Fire Livs- billeder: Werner Abrahamson, Ludvig Tuel, Moriz Arndt og hans Forhold til Danmark, Poul Møller. 235 Sider, indbunden. Nedfat fra \$1.70 til \$1.00.

128. H. L. Martensen, nyt Bidrag til en Karakteristik af dansk Præ- dikens historie, af B. Rønnehaab, Sognepræst. 154 Sider, ind- bunden. Nedfat fra \$2.20 til \$1.